

## האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

רומא: הרפובליקה והאימפריה - 39166

תאריך עדכון אחרון 02-02-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: היסטוריה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): אלכסנדר יעקובסון

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [yakobsona@mscc.huji.ac.il](mailto:yakobsona@mscc.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: יום שלישי  
16.30 - 17.30

---

מורי הקורס:  
פרופ אלכסנדר יעקובסון

תאור כללי של הקורס:  
הרפובליקה הרומית ושלטונה ברחבי האימפריה; ראשיתו של משבר הרפובליקה המאוחרת

מטרות הקורס:  
- מהרפובליקה התיכונה לרפובליקה המאוחרת - הקורס יעסוק בהפיכתה של רומא לאימפריה ים תיכונית, באימפריאליזם הרומי, ברקע למשבר הרפובליקה המאוחרת ובתחילתו.

תוצרי למידה  
בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:  
לתאר את מערכת השלטון של הרפובליקה הרומית - מוסדות, תפקידים, מושגע יסוד

לתאר את מערכת השליטה של רומא באיטליה  
להציג את שלבי התפתחותו של האימפריאליזם הרומי מחוץ לאיטליה  
להסביר את ההשפעות העקרויות של האימפריה על המדינה והחברה הרומית ואת הקשר בין נושאי פנים ונושאי חוץ  
להציג ולנתח את השלבים הראשונים של "המהפכה הרומית".

דרישות נוכחות (%) :  
85%

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטאלית, קריאת מקורות עתיקים, שאלות ותשובות, דיונים בנושאים נבחרים, עבודה קצרה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:  
1. מבוא - הקמת הרפובליקה, "המאבק בין המעמדות", האצולה החדשה 2. מוסדות הרפובליקה: המגיסטראטים, הסנאט, אסיפות העם 3. איטליה הרומית ("הקונפדרציה האיטלקית"). 4. המלחמה הפונית הראשונה וראשיתו של האימפריאליזם הרומי מחוץ לאיטליה 5. המלחמה הפונית השנייה - המבחן הגורלי של הרפובליקה ושל "הקונפדרציה האיטלקית" 6. האימפריאליזם הרומי במערב ובמזרח; השלטון בפרובינקיות 7. תורת המשטר הממוזג של פוליביוס - המשטר הרפובליקני כסוד כוחה של רומא 8. משבר המאה השנייה כרקע לגראקכים - האימפריה ומשבר הרפובליקה 9. הטריבוונאט של טיבריוס גראקוס, הרפורמה האגרארית וראשית "המהפכה הרומית" 10. הרפורמה הצבאית של מאריוס והצבא של הרפובליקה המאוחרת 11. סיכום: בעיות היסוד של הרפובליקה המאוחרת והסיבות לנפילת הרפובליקה.

---

חומר חובה לקריאה:

ישראל שצמן, תולדות הרפובליקה הרומית, ירושלים 1989.

P. Brunt, "The Army and the Land in the Roman Revolution", *Journal of Roman Studies* 52 (1962), 69 - 88.

חומר לקריאה נוספת:

H. F. Jolowicz and B. Nickolas, *Historical Introduction to the Study of Roman Law*, Cambridge 1972.

*Cambridge Ancient History*, Vol. 8, "Rome and the Mediterranean to 133 BC"; Vol. 9, "The Last Age of the Roman Republic" (Second Edition), Cambridge 1994

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 80 %

הרצאה 0 %

השתתפות 10 %

הגשת עבודה 0 %

הגשת תרגילים 10 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: